gemeente Twenterand

Bestuursrapportage (Berap) 2025

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 4

Inleiding Bestuursrapportage 2025 5

Programma Sociaal Domein 7
- Doelenboom Sociale Zaken 9
- Doelenboom Maatschappelijke ondersteuning 11
- Doelenboom Onderwijs 13
- Doelenboom Jeugd 15
- Verklaring verschillen programma Sociaal Domein 17

Programma Ruimte 18
- Doelenboom Openbare orde en veiligheid 19
- Doelenboom Duurzaamheid, milieu en VTH 21
- Doelenboom Bouwen, wonen, ruimtelijke ontwikkeling, Gemeentelijk Vastgoed en VTH 22
- Verklaring verschillen programma Ruimte 24

Programma Economie en vrijetijdsbesteding 25
- Doelenboom Cultuur en Recreatie & Toerisme 26
- Doelenboom Economie en werkgelegenheid 28
- Doelenboom Sport 30
- Verklaring verschillen Economie en vrijetijdsbesteding 32

Bedrijfsvoering 33
- Verklaring verschillen Bedrijfsvoering 34

Projecten 36

Grondbedrijf 37

Financiële positie en ontwikkeling 38

Inleiding Bestuursrapportage 2025

Inleiding Bestuursrapportage 2025

Hierbij bieden wij u de bestuursrapportage (hierna: Berap) van 2025 aan. Met de Berap wordt tussentijds verantwoording afgelegd door het college aan de raad over realisatie van de doelstellingen uit de programmabegroting 2025. Per programma wordt gerapporteerd over de relevante afwijkingen zowel inhoudelijk als financieel. De verantwoording gaat over de periode van 1 januari tot 1 augustus 2025.
In een tijd waarin maatschappelijke vraagstukken steeds vaker lokaal neerslaan, staan we in toenemende mate voor de uitdaging om met beperkte middelen maximale impact te realiseren. Met de val van het kabinet en de steeds meer toenemende urgentie op maatschappelijke opgaven zoals de woningbouw, jeugdzorg, stikstof, energietransitie en opvang wordt er over het tweede semester van 2025 een toenemende (beleids)druk op gemeenten voorzien. Deze BERAP 2025 biedt inzicht in hoe wij als gemeente koers houden in een dynamisch speelveld.
In de programmabegroting 2025 was voor het jaar 2026 nog geen sluitende begroting opgenomen, mede als gevolg van het zogenoemde “ravijnjaar”. Inmiddels is er echter een sluitende kadernota voor 2026 vastgesteld. Dankzij de voorjaarsnota 2025, waarin het kabinet € 3 miljard extra heeft gereserveerd, is het ravijnjaar enigszins uitgesteld. Hoewel dit op korte termijn enige verlichting biedt, blijft de onzekerheid over structurele financiering vanuit het Rijk bestaan. In voorbereiding daarop heeft het college opdracht gegeven voor een (benchmark)onderzoek om beter inzicht te krijgen in de eigen financiële cijfers. Daarnaast heeft de raad bij de vaststelling van de kadernota een motie aangenomen om een productenboek te ontwikkelen.
Per programma is een financiële verschillenverklaring opgenomen. De grootste positieve bijstellingen hebben te maken met extra middelen uit taakmutaties en decentralisatie-uitkeringen. Daaronder valt ook een bedrag van ruim acht ton aan taakmutaties voor het sociaal domein. Daarnaast is er een gunstig effect op de algemene uitkering, de afrekening van Beschermd Wonen en lagere salariskosten. De grootste negatieve bijstellingen hebben betrekking op de kosten voor geïndiceerde jeugdhulp en de maatwerkvoorzieningen binnen de Wmo. Voor de inhoudelijke ontwikkelingen en afwijkingen verwijzen wij u naar de diverse inleidingen van deze programma’s. Het hoofdstuk “Financiële positie en ontwikkeling” bevat het financiële rapportagegedeelte van deze Berap. Ten slotte vindt u aan het eind van dit document de budgettair neutrale wijzigingen, die ofwel voortkomen uit eerdere besluiten (jaarrekening), ofwel een administratieve verwerking zijn.

Financiële toelichting

Omschrijving
Deze Berap sluit met een voordeel van € 1.852.989.
Wij stellen u voor het positieve saldo van deze Berap te verrekenen met de Algemene Risico Reserve.
Onderstaand vindt u de grootste voor- en nadelen (€ 50.000 en hoger) waarover in deze Berap wordt gerapporteerd (afwijkingen kleiner dan € 50.000 zijn weer te vinden in de verschillenverklaringen per programma).

Sociaal Domein		
Kosten gemeentepolis	V	75.000
Bijstelling budget rolstoel- en woonvoorziening	N	100.000
Bijstelling maatwerkvoorzieningen WMO (HO)	N	525.000
Lagere kosten begeleiding en dagbesteding	V	250.000
Afrekening Beschermd Wonen	V	438.000
Lagere kosten jeugdwetvervoer	V	50.000
Bijstelling budget geïndiceerde jeugdhulp	N	2.200.000
Ruimte		
Opbrengst verkoop groenstroken	V	50.000
Economie en Vrijetijdsbesteding		
OZB zwembad de Stamper	N	50.000
Bedrijfsvoering		
Kosten verkiezingen 2025	N	80.000
Lagere salariskosten B&W	V	58.800
Lagere salariskosten a.g.v. nieuwe CAO	V	380.000
Positieve afrekening 2024 GR GBTwente	V	100.000
Aanpassen taakmutaties en decentralisatie uitkeringen	V	2.010.594
Hogere OZB opbrengsten	V	150.000
Hogere overige financiële opbrengsten	V	100.000
Effect algemene uitkering, conform raadsbrief meicirculaire	V	1.219.885

Een toelichting op deze bedragen is bij de betreffende programma's terug te vinden. Per programma is aangegeven of ontwikkelingen leiden tot financiële wijzingingen. Het gaat dan om relevante afwijkingen ten opzichte van de oorspronkelijke ramingen in de programmabegroting 2025

Programma Sociaal Domein

Inleiding

Het sociaal domein is nog volop in beweging. Beleidsmatig werken we aan grote opgaven en meerjarentrajecten en helaas blijven er grote zorgen rond de financiën.

Allereerst gaan we kort in op de grote opgaven in het sociaal domein. Deze betreffen de bestuursopdracht Toekomst WSW, de transformatie van het sociaal domein, beter bekend onder het traject Maatschappelijke Agenda en met name spelen nu de opgaven rond jeugd zoals de hervormingsagenda en specifiek ook de Bestuursopdracht toegang.
De Bestuursopdracht toegang loopt op koers en kent grote samenhang met het nieuwe subsidie- en inkoopbeleid. De synergie om goed te kunnen sturen met middelen wordt dan ook gezocht. De Toekomst WSW heeft geleid tot een richtinggevend besluit inzake het willen continueren met Ontplooj en Larcom, mede omdat het belang van de doelgroep voorop staat. Het besluit wordt breed gedragen.

Om de Transformatie binnen het sociaal domein vorm te geven en als gemeente van 'zorgen voor' naar 'zorgen dat' te gaan, hebben we sinds 2024 de maatschappelijke agenda (MAG) ingesteld. Ook dit jaar is de MAG 2025 verschenen en volop in uitvoering. Van 8 september tot 4 oktober wordt de MAG-maand georganiseerd, die volledig in het teken staat van onze inwoners. We gaan langs de opgaven in de vier themalijnen in gesprek met onze inwoners om hun input, ideeën en ervaringen op te halen om ons beleid en de activiteiten voor 2026 effectiever kunnen vormgeven.

Sociale zaken kent majeure ontwikkelingen die nu worden verkend, zoals het nieuwe regionaal werkcentrum dat wordt ingericht en we werken aan een plan rond het meldpunt schulden (ook i.v.m. nieuwe basisdienstverlening en onze partiele uittreding bij de stadsbank). Zie hiertoe de kadernota, maar dit plan zal gaan verschijnen in kwartaal 3. De communicatie over de minimaregelingen is (paginabreed) opgepakt en dit wordt dit najaar herhaald. Als laatste grote ontwikkeling binnen de doelenboom Sociale Zaken wordt in deze berap wordt ingegaan op de actualiteit rond vluchtelingen in brede zin.
Voor jeugd zijn in de kadernota 2026 de hoofdlijnen beschreven, waarnaar wij verwijzen. De extra middelen die wij ook in 2025 ontvangen via de meicirculaire zijn meer dan welkom maar de financiële ontwikkelingen jeugd, mede door de nieuwe inkoop jeugdhulp leveren ook in 2025 al extra zorgen op en leidt - net al bij de kadernota 2026 ook tot een stevige financiële bijraming van de begroting 2025 via deze berap. Zie hiertoe de doelenboom jeugd.

Voor onderwijs zijn in de kadernota al de ontwikkelingen beschreven. In deze berap een korte update. Rond de wet "Van school naar duurzaam werk – Verankering Leerrecht is nadere uitwerking nodig. Dit doen we met de RMC-regio. Ondertussen is de evaluatie Motie Leerplicht recent aangeleverd aan de raad. Hierin wordt ook naar deze wet verwezen. Onderwijshuisvesting blijft ook onze aandacht houden. Het wetsvoorstel "Doelmatige aanpak onderwijshuisvesting zal de invoeringsdatum 1 augustus niet halen is onze inschatting, daarmee vertraagt ook nieuwe verordening. De nieuwbouw oranjeschool loopt, Het onderzoek rond extra huisvesting voor de Sleutel te Vroomshoop zit in een eindfase en zal leiden tot een voorstel na de zomer. Tenslotte blijven we in gesprek over de situatie rond de Fontein/Hoofdweg te Westerhaar, waarbij het schoolbestuur primair aan zet is.

De uitvoeringskracht in het sociaal domein vergt bijzondere aandacht dit jaar. Los van wachtlijsten in de uitvoering, die met tijdelijke middelen gelukkig zijn opgevuld en de druk op sociale zaken/inburgeringsketen, zijn er ook bij management, beleid en bedrijfsvoering sociaal door allerlei redenen gaten in de bezetting. Denk hierbij aan verloop, ziekte, en vooral ook moeilijk vervulbare functies (mn bij jeugd). In de kadernota is dit organisatiebreed reeds aangegeven. Met het college worden strakke keuzen gemaakt in wat wel en niet wordt geprioriteerd maar soms zullen zaken langer duren, zo is de nieuwsbrief sociaal domein niet verschenen en duurt de afhandeling van subsidieprocessen langer en kan naar verwachting de SPUK Gala minder worden uitgevoerd (en uitgegeven) dan gewenst. Raadsrelevante zaken worden uiteraard gecommuniceerd (zie ook kadernota onder andere bij het onderwijs onderwijshuisvesting (IHP). Qua beleidsagenda zijn alle genoemde stukken wel verschenen, waarbij Krachtig Ouder Worden (Wmo) mede op verzoek van de raad - na een extra raadsinfo - in september aan de orde zal komen. Gelukkig realiseren we dit jaar

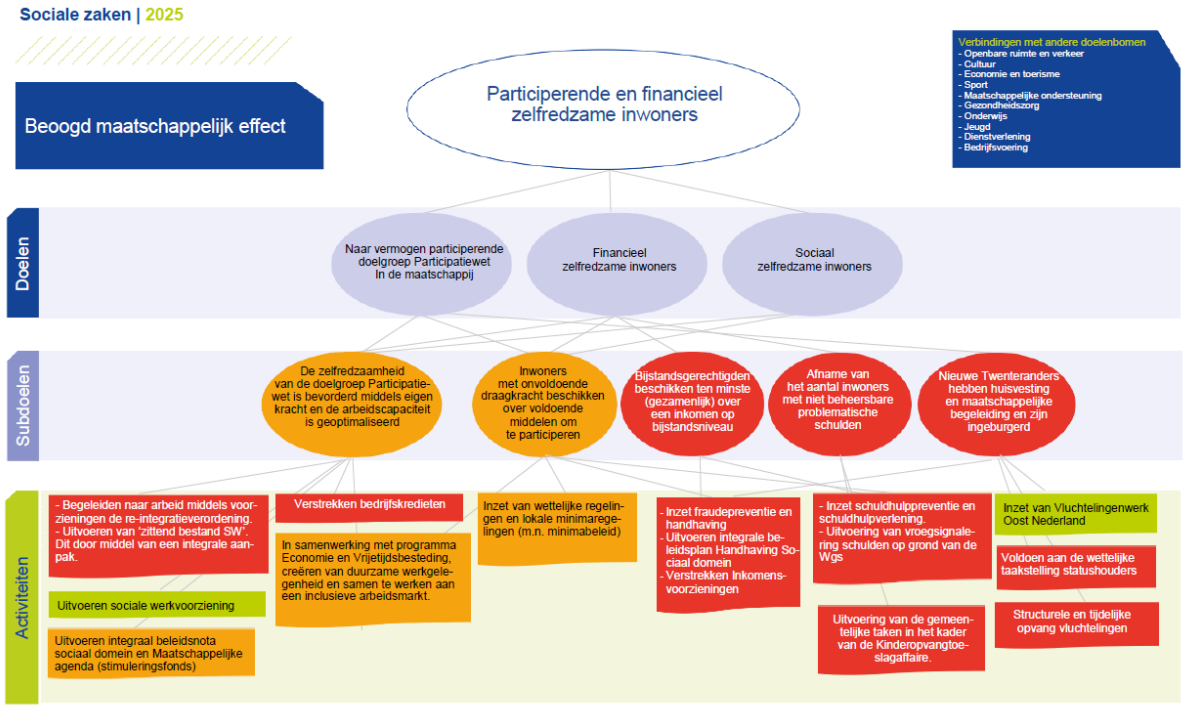
ook veel , zoals het uitvoeringsplan genotsmiddelen, aanbesteding jongerenwerk, verordening reizen naar school en diverse MAG-activiteiten.

In de regionale samenwerking speelt ook het nodige (doelenboom gezondheid). De kerntakendiscussie SamenTwente heeft niet geleid tot besparingen, maar wel zijn er 2 vervolgopdrachten ontstaan: de prioritaire opdracht jeugd (ivm sturing op het jeugd(hulp)dossier regionaal en een Samenwerkingsopdracht, om te bekijken hoe we efficiënter en effectiever als gemeenten en regio-organisatie te kunnen samenwerken. Tenslotte wordt de strategische agenda SamenTwente weer opgepakt, de raad ontvangt hier vanuit de regio een aparte brief over, daar zij op het stuk t.z.t. een zienswijze hierop mag geven. Afronding is voor de verkiezingen gepland. Al met al zien we de druk op beleidsvoorstellen vanwege de landelijke en regionale ontwikkelingen en opgaven dit najaar toenemen.

Tot zover de algemene inleiding. Bij enkele doelenbomen gaan wij nader in op de specifieke voorstellen en ontwikkelingen.

Doelenboom Sociale Zaken

Doelenboom

Beoogd maatschappelijk effect

Participerende en financieel zelfredzame inwoners

Doel: Naar vermogen participerende doelgroep Participatiewet In de maatschappij

Het doel van de Participatiewet is om mensen zoveel mogelijk te laten participeren op de reguliere arbeidsmarkt. De gemeente kan voor iedereen dezelfde instrumenten en voorzieningen inzetten en zal daarbij ook maatwerk inzetten. Hierbij wordt zoveel mogelijk uitgegaan van de eigen kracht van de inwoner.

Doel: Financieel en sociaal zelfredzame inwoners

Het hebben van werk of een zinvolle dagbesteding maakt meedoen in de samenleving mogelijk. Het zorgt voor ritme en structuur en het geeft eigenwaarde. We willen dat elke inwoner van de gemeente Twenterand de mogelijkheid krijgt om naar vermogen mee te doen aan de samenleving. We ondersteunen inwoners die niet zelf in hun levensonderhoud kunnen voorzien met een uitkering. Voor een deel van deze inwoners ligt er een opgave wat betreft het vinden van passend werk.
Kinderen moeten zich kunnen ontplooien, hun eigen mogelijkheden ontdekken en ontwikkelen en volop mee kunnen doen in de samenleving. Belangrijk is dat zij perspectief houden op een gelukkig leven. Elk kind moet niet alleen kunnen beschikken over voedsel, kleding en andere basisbehoeften, maar moet ook mee kunnen op schoolreis, lid van de bibliotheek kunnen worden en bijvoorbeeld wekelijks kunnen sporten of muziek maken.

Doel: Sociaal zelfredzame inwoners

Subdoel: Nieuwe Twenteranders hebben huisvesting en maatschappelijke begeleiding en zijn ingeburgerd

Activiteiten

- Structurele en tijdelijke opvang vluchtelingen

Omschrijving

Statushouders

De doelstelling van de gemeente Twenterand is te voldoen aan de wettelijke taakstelling. Echter komen er door de krapte op de woningmarkt te weinig woningen beschikbaar. Het aanbod van sociale huurwoningen sluit niet aan bij de omstandigheden (denk hierbij aan gezinsgrootte) van statushouders.
Een belangrijke focus in 2025 is in het kader van het Interbestuurlijk Toezicht (IBT) is in kleurcode oranje, escalatieladder 2 te blijven. Om dit te realiseren dienen we ervoor te zorgen dat de achterstand niet verder oploopt. Twenterand heeft tot nu toe 27 statushouders geplaatst, terwijl het doel 53 is voor dit jaar, exclusief de achterstand op de taakstelling van vorig jaar.
In goed overleg met de woningstichting zoeken we in lijn met de moties van de raad naar voldoende plekken om aan onze taakstelling te kunnen voldoen. Een aandachtspunt hierbij is dat we ook aandacht houden voor de andere doelgroepen (starters, instromers, doorstromers en spoedzoekers) om het draagvlak te behouden.

Oekraïners

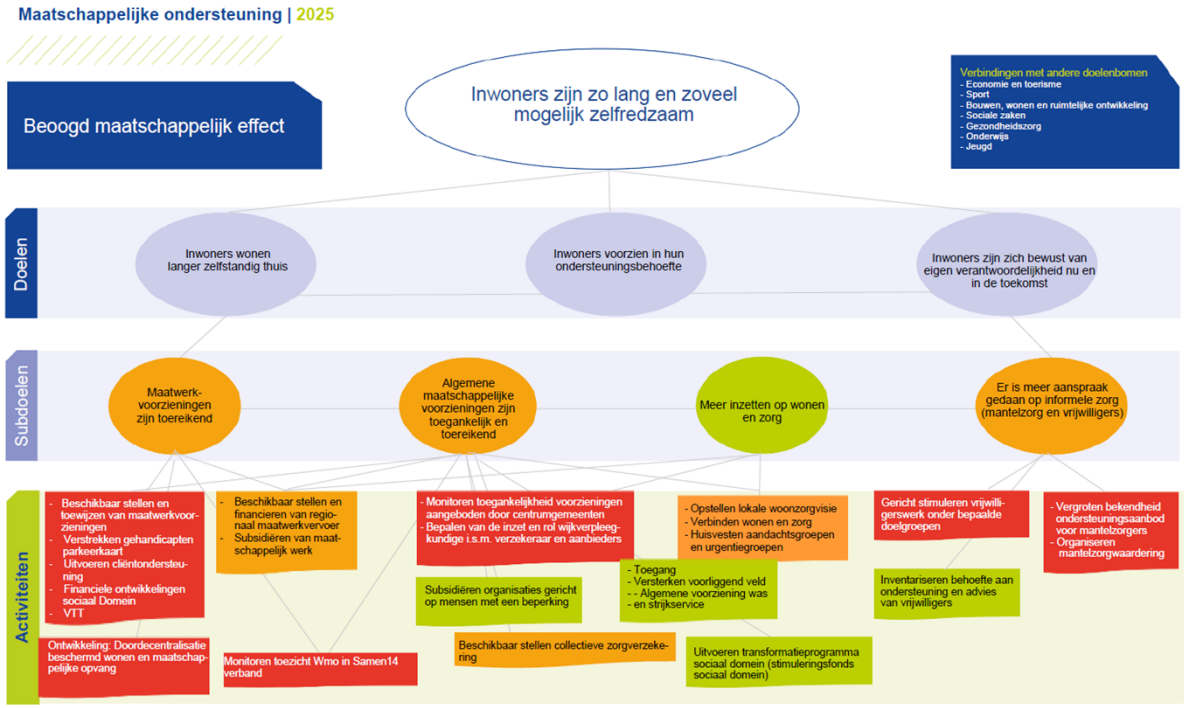
Het Rijk heeft in samenspraak met de EU-lidstaten de richtlijn Tijdelijke Bescherming Oekraïne verlengd tot en met 4 maart 2027. Naar verwachting zal de richtlijn hierna opnieuw worden verlengd, afhankelijk van de situatie in Oekraïne. Ook in 2025 zal de opvang in Twenterand daarom worden voortgezet, hetgeen betekent dat de huidige opvanglocaties worden gehandhaafd en het aantal opvangplekken uitgebreid wordt. De druk op de opvang in Nederland neemt nog altijd toe mede omdat er nog geen zicht is op een einde van de oorlog en een terugkeer van "onze" Oekraïense ontheemden. Voor 2025 bedraagt de opgave voor Twenterand 255. Twenterand heeft 83 extra opvangplekken bovenop dit aantal.

Asiel

De lokale opgave voor de ‘Wet gemeentelijke taak mogelijk maken van asielopvangvoorzieningen’ (Spreidingswet) kan niet voor 1 juli 2025 gerealiseerd worden. De onzekerheid in de landelijke politiek, locatiekeuzes die andere ruimtelijke plannen binnen de gemeente behoorlijk beïnvloeden en het ontbreken van draagvlak in zowel de gemeenteraad als bij inwoners en de hoge eisen van het COA, maken het voor het gemeentebestuur ondoenlijk om uitvoering te geven aan de Spreidingswet.

Doelenboom Maatschappelijke ondersteuning

Doelenboom

Beoogd maatschappelijk effect

Inwoners zijn zo lang en zoveel mogelijk zelfredzaam

Doel: Inwoners wonen langer zelfstandig thuis

Wij streven als Twenterand na dat inwoners zo lang mogelijk zelfredzaam blijven. Daartoe werken we er aan om de inwoners zo lang dit mogelijk en wenselijk is zelfstandig thuis te laten wonen. We voorzien zo goed mogelijk, direct of indirect, in de diverse ondersteuningsbehoeften van inwoners. We zorgen voor goed ingerichte woonservicegebieden. We ondersteunen mantelzorgers en vrijwilligers om in dit doel te voorzien.

Doel: Inwoners voorzien in hun ondersteuningsbehoefte

Het doel van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) is dat inwoners worden voorzien in hun ondersteuningsbehoefte. Inwoners worden gestimuleerd en ondersteund om nog meer op eigen kracht en samen met het eigen netwerk te komen tot oplossingen. De inwoner en zijn omgeving staan daarbij centraal. We stimuleren inwoners op hun eigen mogelijkheden en verantwoordelijkheden in te zetten. Een maatwerkvoorziening is het sluitstuk van de Wmo. Eerst beoordelen de eigen kracht van de inwoner en kijken we naar algemene voorzieningen. Daar waar nodig zetten we een maatwerkvoorziening in om in de ondersteuningsbehoefte van de inwoner te voorzien.

Doel: Inwoners zijn zich bewust van eigen verantwoordelijkheid nu en in de toekomst

We bevorderen het bewustzijn onder de inwoners van hun eigen verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Inwoners worden gestimuleerd en ondersteund om in eerste instantie op eigen kracht en gezamenlijk met de mensen uit hun omgeving tot oplossingen voor problemen te komen.

Subdoel: Maatwerkvoorzieningen zijn toereikend

Activiteiten

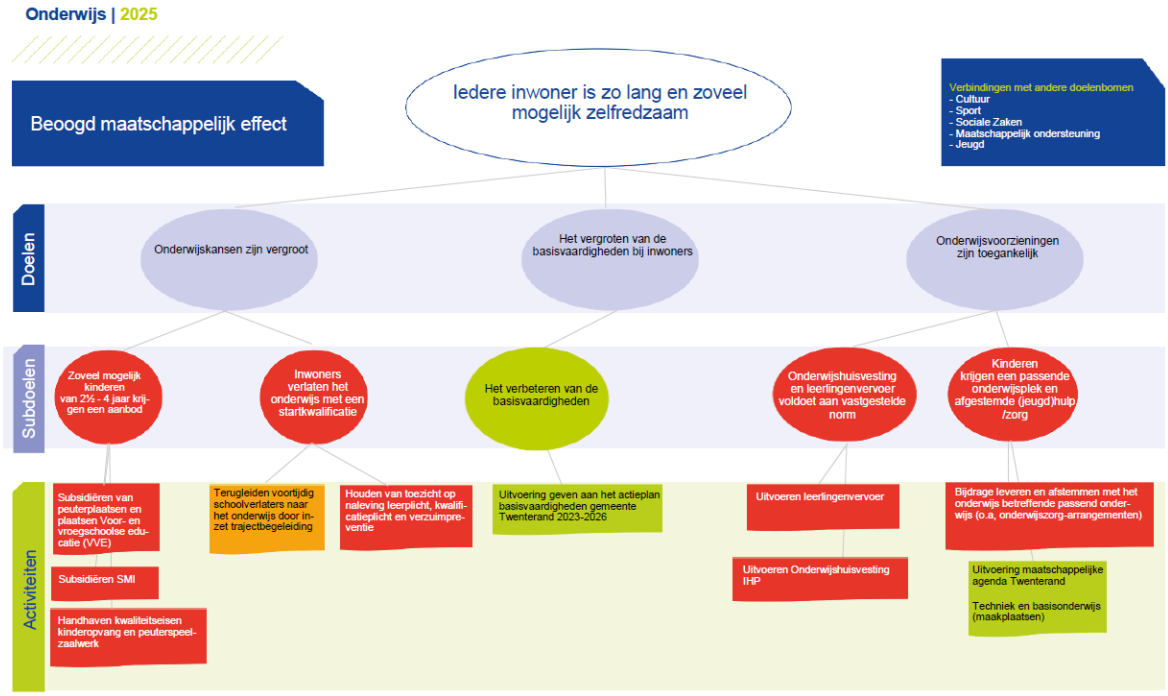
- Financiële ontwikkelingen Sociaal Domein

Omschrijving

In deze Berap worden de budgetten Wmo per saldo bijgesteld met €300.000 negatief.
De prognose voor HO laat zien dat we afsteven op een structureel tekort van €525.000. Deze ontwikkeling zagen we reeds bij de Kadernota 2025, waarbij er €400.000 voor 2025 is bijgeraamd. Bij de Berap 2024 zagen we echter een nog groter effect, als gevolg van het reële tarievenonderzoek, en is het budget HO bijgeraamd met € 700.000.
Op dit moment hebben we te maken met een toenemend aantal inwoners dat gebruik maakt van HO (volume-effect) wat extra kosten met zich meebrengt.
In onze ramingen hebben we voor de Begroting 2025 er bewust gekozen om niet volgens de lijn uit 2024 stevig bij te ramen, omdat we verwachtten door de inzet van Krachtig ouder worden een dempend effect op zowel volume als de kosten zou plaatsvinden. Het uitblijven van Krachtig Ouder worden en dus een toenemend aantal inwoners dat gebruik maakt van HO, maakt dat het budget structureel moet worden bijgesteld.
Voor begeleiding en dagbesteding verwachten we een structureel voordeel van €250.000. Een verklaring hiervoor is dat de verwachtte toename in aantallen (met name dagbesteding) uitblijft.
Wat betreft de rolstoel- en woonvoorzieningen, blijkt dat er in 2025 tot op heden dure incidentele uitgaven zijn gedaan. Zoals al vaker is aangegeven, zijn vooral de woningaanpassingen slecht in te schatten en zodra ze plaatsvinden gaat het vaak om enorme bedragen. Voor de Berap 2025 dienen we het budget van de rolstoelvoorzieningen met €30.000 bij te stellen en wat betreft de woonvoorzieningen gaat het om een bijstelling van €70.000.
Verder is er ook een voordeel te zien van €75.000 op Algemene Voorzieningen Wmo en dit wordt veroorzaakt doordat er minder mensen gebruik maken van de gemeentepolis. Dit bedrag wordt incidenteel afgeraamd. Voor de toekomst wordt dit budget in stand gehouden, omdat een versoberde gemeentepolis over het algemeen leidt tot een toename in de bijzondere bijstand.
Voor de financiële ontwikkelingen van de jeugdhulp verwijzen wij naar de desbetreffende doelenboom.

Doelenboom Onderwijs

Doelenboom

Beoogd maatschappelijk effect

Iedere inwoner is zo lang en zoveel mogelijk zelfredzaam

Doel: Onderwijskansen zijn vergroot

De gemeente Twenterand heeft als doel de onderwijs kansen te vergroten. Wij doen dit door in een vroeg stadium achterstanden en problemen te signaleren en hierop tijdig te anticiperen. Hiermee wordt beoogd dat alle kinderen een kansrijke start hebben in het onderwijs. Tevens hopen we met preventieve inzet in de toekomst minder vaak jeugdhulpvoorzieningen in te zetten. Belang is hierin een goede doorgaande lijn van kinderwens tot onderwijs.

Doel: Het vergroten van de basisvaardigheden bij inwoners

De gemeente Twenterand heeft als doel de basisvaardigheden van inwoners te vergroten. Basisvaardigheden zijn competenties die inwoners nodig hebben om effectief te functioneren in de samenleving, hierbij kan gedacht worden aan lezen, schrijven en digitale vaardigheden. Als inwoners verminderde basisvaardigheden hebben, kunnen zij minder goed functioneren in de samenleving, thuis en op het werk. Door het vergroten van de basisvaardigheden bij inwoners wordt de zelfredzaamheid bevorderd.

Doel: Onderwijsvoorzieningen zijn toegankelijk

De voorzieningen voor onderwijshuisvesting en leerlingenvervoer voldoen aan de normen die in de lokale verordeningen zijn vastgelegd. Tevens zorgt de gemeente in specifieke gevallen voor extra ondersteuning als de gemeente hiervoor verantwoordelijk is.

Subdoel: Zoveel mogelijk kinderen van 2 1\2 - 4 jaar krijgen een aanbod

Activiteiten

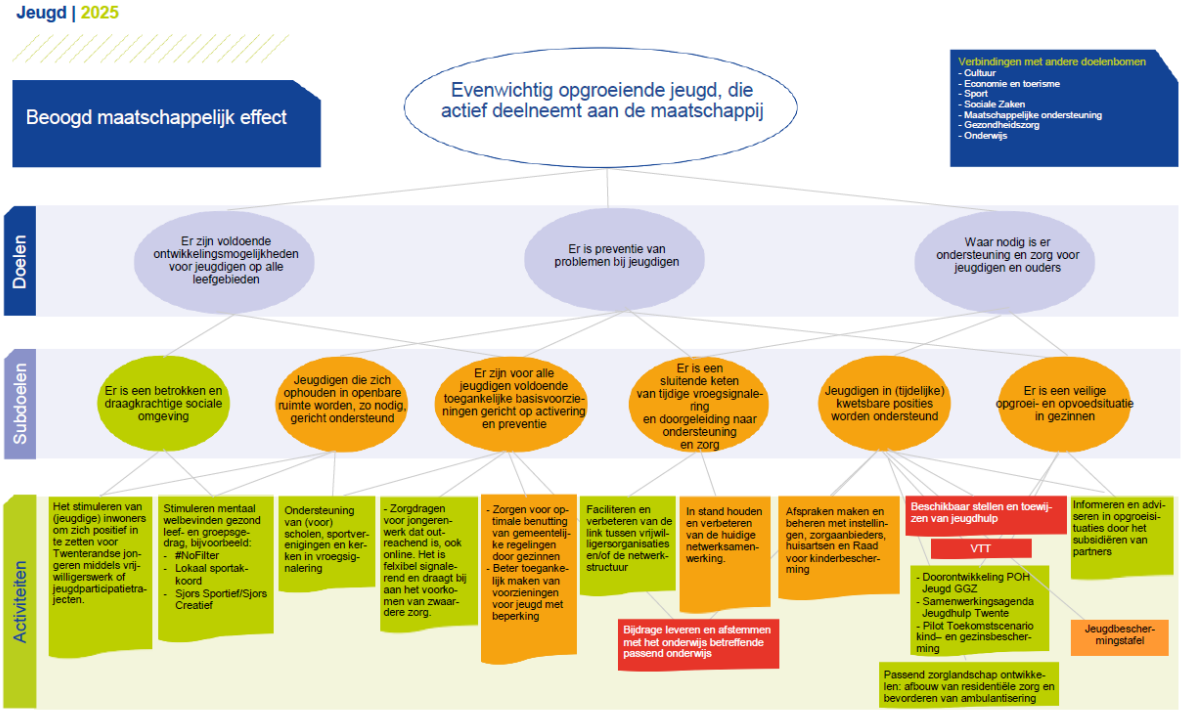
- Handhaven kwaliteitseisen kinderopvang en peuterspeelzaalwerk

Omschrijving

De gemeenten en GGD'en in Twente hebben gezamenlijk nieuwe beleidsregels toezicht en handhaving kinderopvang opgesteld. Deze beleidsregels, die binnenkort formeel worden vastgesteld, vervangen het verouderde beleid dat niet langer aansluit bij de huidige praktijk en maatschappelijke ontwikkelingen. Al in 2024 werd duidelijk dat de behoefte aan intensievere handhaving toenam, een trend die zich ook in de eerste helft van 2025 voortzet. Bij het opstellen van het nieuwe beleid is nadrukkelijk rekening gehouden met recente landelijke ontwikkelingen, zoals de mogelijkheid tot flexibel inspecteren, de aansluiting van boeteregels op het strafrecht en de noodzaak tot een zorgvuldiger belangenafweging. Ook signalen uit landelijke rapportages zijn meegenomen om het beleid beter te laten aansluiten op de actuele toezichtpraktijk. In de kadernota heeft u kunnen lezen dat er meer geld is aangevraagd voor handhaving kinderopvang. In deze Berap betekent dit een bijstelling van €35.000 negatief.

Doelenboom Jeugd

Doelenboom

Beoogd maatschappelijk effect

Evenwichtig opgroeiende jeugd, die actief deelneemt aan de maatschappij.

Doel: Er zijn voldoende ontwikkelingsmogelijkheden voor de jeugd op alle leefgebieden

De meeste jeugdigen groeien probleemloos op, ouders zijn hiervoor als eerste verantwoordelijk. Daarnaast zijn er voldoende voorzieningen op het gebied van sport, welzijn, cultuur, educatie, gezondheid en vrije tijd waardoor de jeugd in Twenterand zich kan ontwikkelen.

Doel: Er is preventie van problemen bij jeugd

De gemeente wil voorkomen dat lichte opvoed- of opgroeivragen uitgroeien tot zorgvragen.

Doel: Waar nodig is er ondersteuning en zorg voor jeugdigen en ouders

Voor ouders en jeugdigen waarvoor het niet vanzelfsprekend is dat alles vanzelf goed verloopt, is aanvullende ondersteuning of zorg nodig om ook voor hen de kans om evenwichtig op te groeien mogelijk te maken of te vergroten. We streven naar effectieve en efficiënte ondersteuning en zorg waarmee we de eigen kracht van ouders en jeugdigen versterken met als doel dat ze zo snel mogelijk en zo goed mogelijk hun eigen leven (weer) vorm kunnen geven. De gemeente heeft op grond van de Jeugdwet een jeugdhulpplicht, die waarborgt dat jeugdigen de hulp ontvangen die zij nodig hebben. Met deze verantwoordelijkheden heeft de gemeente meer instrumenten in handen om hierop te sturen.

Subdoel: Jeugd in (tijdelijk) kwetsbare posities wordt ondersteund

Activiteiten

- Beschikbaar stellen en toewijzen van jeugdhulp

Omschrijving

De stijging van kosten voor geïndiceerde jeugdhulp behoeven blijvende aandacht. Voortvloeiend uit de jaarrekening 2024 en kadernota 2026 zijn analyses gemaakt om de stijging te verklaren. Deze analyses zijn gedaan op basis van trendontwikkelingen, effecten vanuit de nieuwe inkoop (oude versus nieuwe contracten op cliëntniveau) en analyses op zorgduur en -aantallen. Op basis van deze analyses en onderbouwing is binnen de kadernota 2026 een aanvullende raming van €900.000 gevraagd. Dit aanvullend op het eerdergenoemde effect van € 600.000 uit de jaarrekening 2024. Deze bedragen werden veroorzaakt door enerzijds (deels) incidentele dure indicaties en crisiszorg, en anderzijds de effecten van toegenomen problematiek, intensievere en langdurige trajecten, mede onder invloed van wachtlijsten bij zowel aanbieders als verwijzers. Eveneens zijn gemeenten gebonden aan reële tarieven. Er is sprake van stijging in de kosten en daardoor tarieven onder invloed van factoren als personeel(stekorten), wachtlijsten en kleinschaligheid en ombouw residentieel verblijf/JeugdzorgPlus. Beide bedragen zijn bij de Kadernota 2026 goedgekeurd.
De afgelopen periode heeft zich gekenmerkt door nog meer verdiepende analyses. Tevens kunnen de aannames die in de prognose gedaan zijn steeds verder verrijkt worden met de daadwerkelijke kosten op basis van de data over de afgelopen maanden. Deze aanvullende data bevestigen het beeld dat reeds is beschreven in de Kadernota 2026.
Daar waar Twenterand als eerste gemeente in de regio Twente de kostenstijging signaleerde ontvangen wij in toenemende mate signalen dat ook andere gemeenten geconfronteerd worden met eenzelfde trend. Afstemming over de analyses tussen gemeenten komt op gang en bevestigt tot op heden de eerder gesignaleerde oorzaken. Daar waar we in de Kadernota 2026 gekozen hebben voor een midden scenario in de bandbreedte van de kostenstijging, blijkt dat de feitelijke situatie vraagt om een aanvullend budget. Voor de Berap betekent dit dat het budget met €2.200.000 moet worden bijgesteld om de kostenstijging voor 2025 op te kunnen vangen. Vanzelfsprekend blijven we deze ontwikkeling nader volgen evenals de impact van de totale inkoop, zowel intern op basis van eigen data als in afstemming met de overige gemeenten in de regio.
Verder zijn er diverse beheersmaatregelen in gang gezet, zoals Team AnderS, coördinatiepunt Wonen & Verblijf, werkgroep Wonen & Verblijf, Project Indicatoren en natuurlijk de Samenwerkingsagenda. Deze beheersmaatregelen dragen samen bij aan de monitoring en het in beeld brengen van de jeugdhulp. Het uiteindelijk doel hiervan is kostenbeheersing en daarbij mogelijk een kostenverlaging.
Aan de inkomstenkant zijn er in de meicirculaire 2025 extra middelen toegekend in het kader van de jeugdhulp. Voor de toelichting verwijzen we naar het hoofdstuk bedrijfsvoering en de raadsbrief over de meicirculaire 2025.

Verklaring verschillen programma Sociaal Domein

Verklaring verschillen programma Sociaal Domein

Programma Sociaal Domein		
Lasten		
Doelenboom Sociale zaken	V	-75.000
Doelenboom Maatschappelijke ondersteuning	N	375.000
Doelenboom Gezondheidszorg		0
Doelenboom Onderwijs	N	41.000
Doelenboom Jeugd	N	2.110.000
	N	2.451.000
Baten		
Doelenboom Sociale zaken		0
Doelenboom Maatschappelijke ondersteuning	V	-438.000
Doelenboom Gezondheidszorg		0
Doelenboom Onderwijs		0
Doelenboom Jeugd		0
	V	-438.000
Totaal programma Sociaal Domein	V	2.013.000

Toelichting bedragen programma Sociaal Domein		
Sociale zaken (lasten):		
Minder gebruik gemaakt van de gemeentepolis dan begroot	V	-75.000
	V	*-75.000*
Maatschappelijke ondersteuning (lasten):		
Rolstoel- en woonvoorzieningen moeten worden bijgesteld als gevolg van een aantal dure casussen.	N	100.000
Maatwerkvoorzieningen WMO (HO) is bijgeraamd als gevolg van toenemend aantal gebruikers	N	525.000
Het budget voor begeleiding en dagbesteding wordt afgeraamd aangezien de verwachtte toename in aantallen uitblijft.	V	-250.000
	N	*375.000*
Maatschappelijke ondersteuning (baten):		
Afrekening Beschermd Wonen	V	-438.000
	V	*-438.000*
Onderwijs (lasten):		
Kosten voor leelingenprognoses waren niet juist geraamd	N	6.000
Stijging van de inspectiekosten van kinderdagopvang. Conform Kadernota 2026.	N	35.000
	N	*41.000*
Jeugd (lasten):		
Conform Kadernota 2026 wordt het budget voor PGB Jeugd op basis van extrapolatie voorgesteld om af te ramen bij de Berap.	V	-40.000
Jeugdwetvervoer kent lagere totale kosten vanuit de nieuwe inkoop vervoer, dan waar rekening mee was gehouden bij de begroting 2025.	V	-50.000
Conform Kadernota 2026, moet er ook in 2025 worden bijgeraamd voor de geïndiceerde jeugdhulp. Zie activiteit 'beschikbaar stellen en toewijzen van jeugdhulp' voor verdere uiteenzetting.	N	2.200.000
	N	*2.110.000*

Programma Ruimte

Inleiding

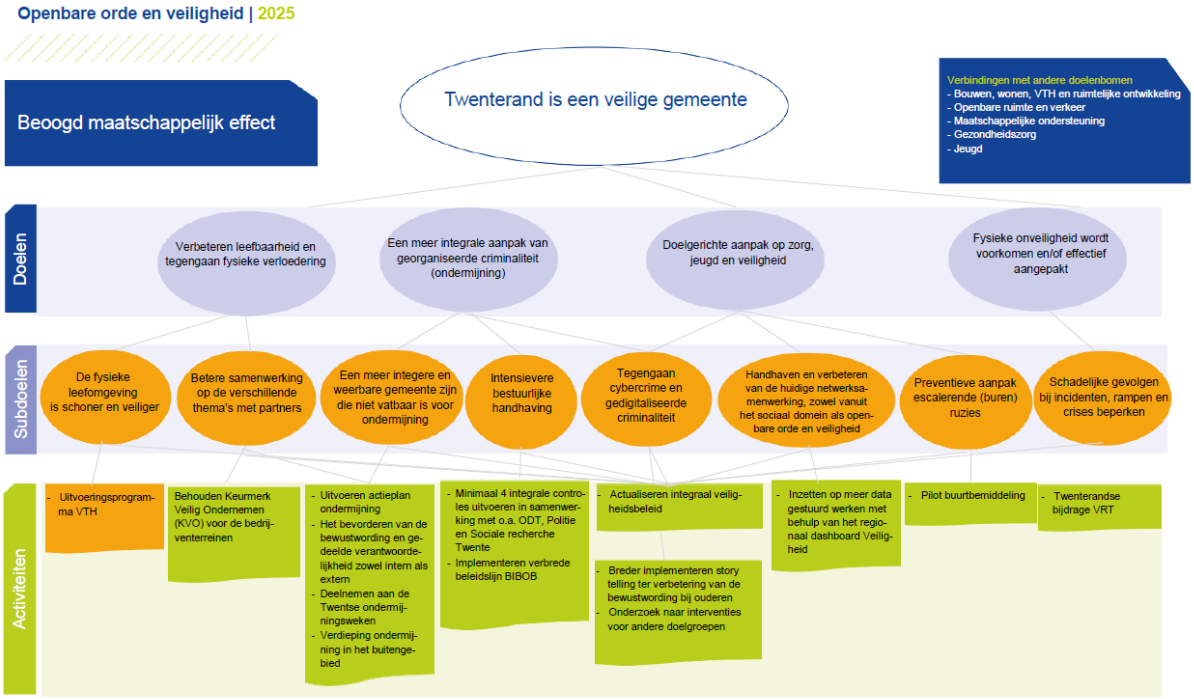
Het programma Ruimte is en blijft volop in ontwikkeling en beweging. Door de geleverde inspanningen geldt voor de meeste projecten dat we op koers liggen met de beleidsrealisatie. Hieronder enkele onderwerpen met betrekking tot afwijkingen daarin.

Invoering Omgevingswet / Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (WKB)
De Omgevingsvisie 2.0. zal volgens de huidige planning begin 2027 gereed zijn. Tegelijkertijd wordt verder gewerkt aan het opstellen van het Omgevingsplan. Naar aanleiding van de evaluatie van het overgangsjaar zijn enkele technische aanpassingen noodzakelijk gebleken. Aan deze aanpassingen wordt momenteel gewerkt, waardoor verwacht wordt dat het opstellen van de regels eind 2025 of begin 2026 kan worden hervat. Het volledige Omgevingsplan moet uiterlijk eind 2031 gereed zijn. Mede door de implementatie van nieuwe wet- en regelgeving per juli 2025 is de verwachting dat de beleidsdruk en benodigde capaciteit in de tweede helft van 2025 hierdoor zal toenemen.

Woningbouw
In de kadernota zijn middelen beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het Programmaplan Woningbouw. Door lagere inhuur en uitstellen van de invoering Wet versterking regie volkshuisvesting is de verwachting dat hier minder budget wordt gebruikt. Ook wordt de woonzorgvisie opgesteld als onderdeel van dit programma en is deze naar verwachting eind 2025 gereed. De bouwsteen wonen ten behoeve van het omgevingsplan was eerder geprognosticeerd in september 2025 maar aangezien dit onderdeel is van het omgevingsplan zal deze qua planning hierop aansluiten en dus later volgen.

Doelenboom Openbare orde en veiligheid

Doelenboom

Beoogd maatschappelijk effect

Twenterand is een veilige gemeente

Doel: Verbeteren leefbaarheid en tegengaan fysieke verloedering

Doel: Een meer integrale aanpak van georganiseerde criminaliteit (ondermijning)

Doel: Doelgerichte aanpak op zorg, jeugd en veiligheid

Doel: Fysieke onveiligheid wordt voorkomen en/of effectief aangepakt

Subdoel: De fysieke leefomgeving is schoner en veiliger

Activiteiten

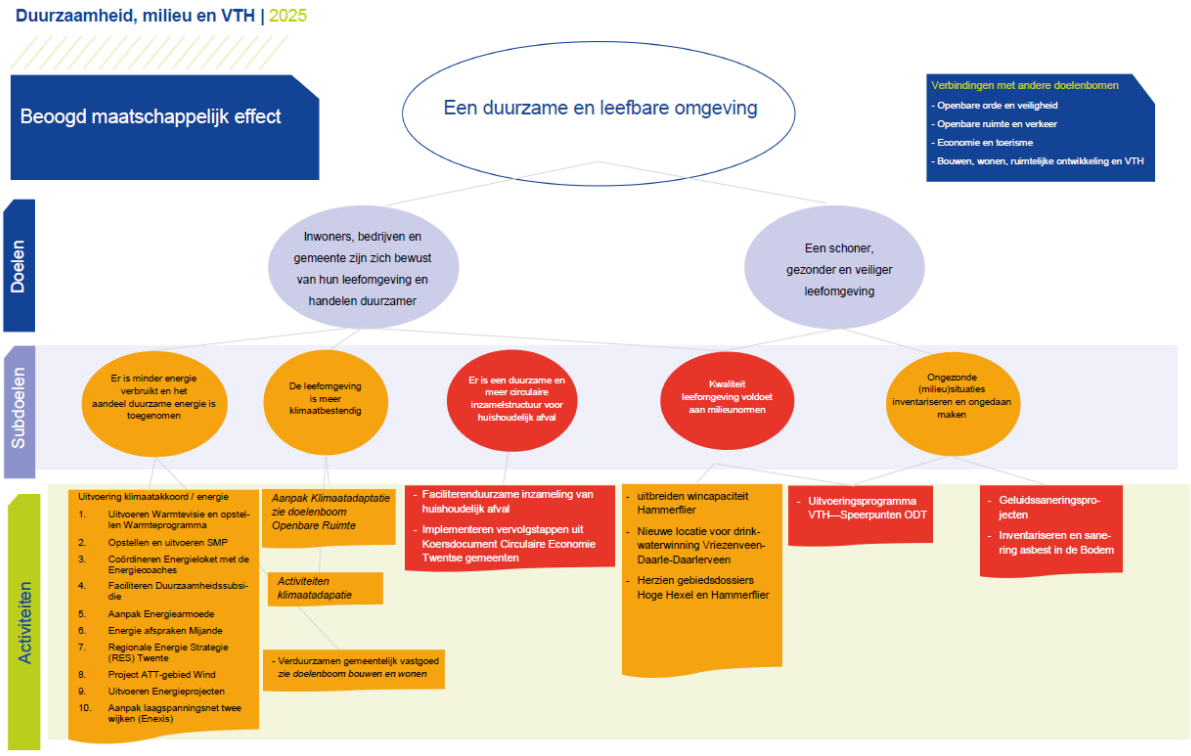
- Actualiseren integraal veiligheidsbeleid

Omschrijving

Het integraal Veiligheidsplan wordt geactualiseerd. Hiermee maken we onderbouwd inzichtelijk welke prioriteiten er liggen voor de jaren 2025-2029. Om de keuzes hierin goed te onderbouwen zijn actuele subjectieve en objectieve veiligheidscijfers nodig. We werken hiervoor samen met het onderzoeksbureau IPSOS I&O Publiek. De inzichten die we met dit onderzoek ophalen zullen een gedegen basis geven om het Integraal Veiligheidsplan op te stellen. De kosten voor dit onderzoek bedragen 10.000 euro.

Doelenboom Duurzaamheid, milieu en VTH

Doelenboom

Beoogd maatschappelijk effect

Een duurzame en leefbare omgeving.

Doel: Inwoners, bedrijven en gemeente zijn zich bewust van hun leefomgeving en handelen duurzamer

Onder duurzaamheid verstaan we het verbeteren van de balans tussen sociale, ecologische en economische ontwikkeling, waar bij ook effecten voor toekomstige generaties en effecten elders ter wereld worden meegenomen.

Doel: Er is een schoner, gezonder en veiliger leefomgeving voor mensen

Het gaat hier om het bewaken en verbeteren van de leefomgevingskwaliteit voor bewoners.

Subdoel: Er is minder energie verbruikt en het aandeel duurzame energie is toegenomen

Activiteiten

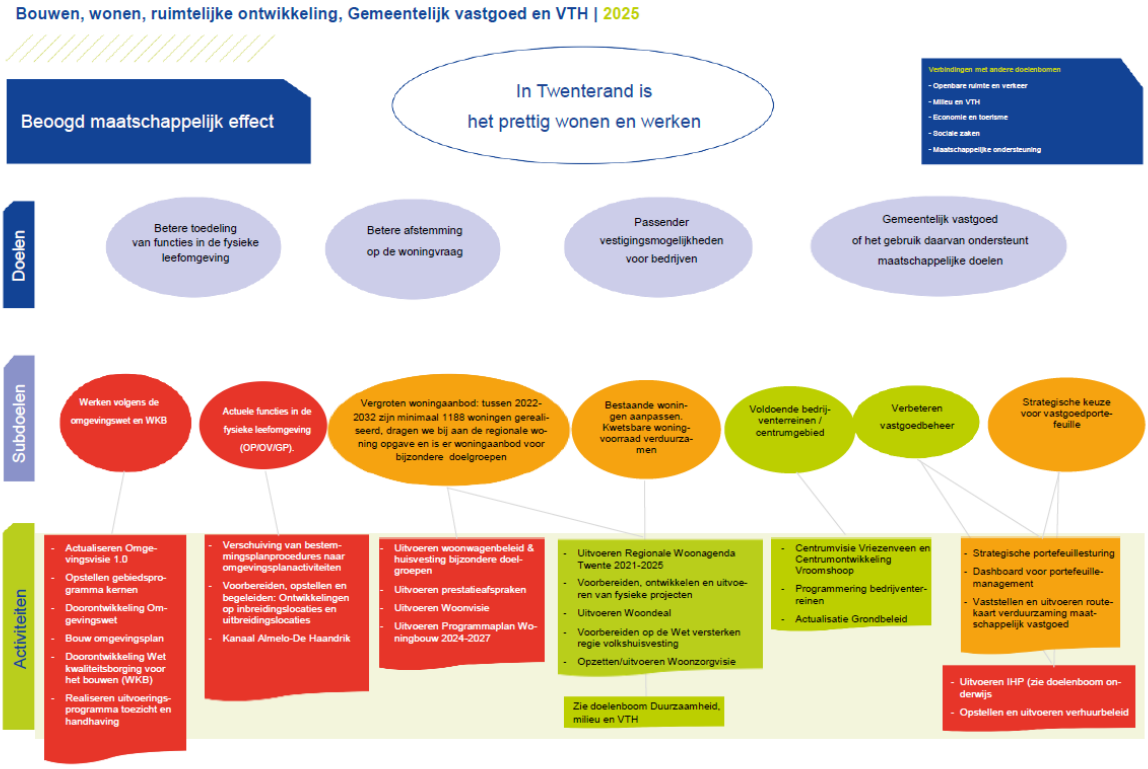
- Uitvoering Klimaatakkoord/energie

Omschrijving

Aanpak laagspanningsnet twee wijken (Enexis)
De verwachting is dat het project wel aanvangt in 2025, maar er is vertraging in de planning opgetreden in de eerste pilot gemeenten. De planning voor Twenterand om het netwerk toekomstbestendiger te maken schuift daarom verderop in de tijd.

Doelenboom Bouwen, wonen, ruimtelijke ontwikkeling, Gemeentelijk Vastgoed en VTH

Doelenboom

Beoogd maatschappelijk effect

In Twenterand is het prettig wonen en werken

Doel: Betere toedeling van functies in de fysieke leefomgeving

Doel: Betere afstemming op woningvraag

Doel: Passender vestigingsmogelijkheden voor bedrijven

Doel: Gemeentelijk vastgoed of het gebruik daarvan ondersteunt maatschappelijke doelen

Subdoel: Vergroten woningaanbod tussen 2022-2032 zijn minimaal 1188 woningen gerealiseerd, dragen we bij aan de regionale woning opgave en is er woningaanbod voor bijzondere doelgroepen

Activiteiten

- Uitvoeren Programmaplan Woningbouw 2024-2027

Omschrijving

Op 9 april 2024 heeft het college het Programmaplan Woningbouw vastgesteld. De raad is middels raadsbrief over het programma geïnformeerd. Inmiddels is gestart met de uitvoering van dit plan. Voor het jaar 2025 is door de raad in de kadernota een budget van € 1.150.000,- beschikbaar gesteld. De verwachting is dat dit bedrag niet volledig zal worden benut in het lopende jaar als gevolg van lagere inhuur en het uitstellen van de Wet versterking regie volkshuisvesting. Het resterende budget zal worden doorgeschoven naar de komende jaren. Bij de jaarrekening wordt de raad hierover nader geïnformeerd.

Verklaring verschillen programma Ruimte

Verklaring verschillen programma Ruimte

Programma Ruimte		
Lasten		
Doelenboom Openbare orde en veiligheid	N	10.000
Doelenboom Openbare ruimte en verkeer	N	45.000
Doelenboom Duurzaamheid, Milieu en VTH		0
Doelenboom Bouwen, wonen en ruimtelijke ontwikkeling en VTH		0
	N	55.000
Baten		
Doelenboom Openbare orde en veiligheid		0
Doelenboom Openbare ruimte en verkeer	V	-28.360
Doelenboom Duurzaamheid, Milieu en VTH		0
Doelenboom Bouwen, wonen en ruimtelijke ontwikkeling en VTH	V	-80.000
	V	-108.360
Totaal Programma Ruimte	V	-53.360

Toelichting bedragen programma Ruimte		
Openbare orde en veiligheid (lasten):		
Onderhoud brandkranen en bijdrage Vitens is al een aantal jaren lager dan geraamd. Derhalve de begroting verlagen met € 10.000. Dit is een structureel effect uit de jaarrekening 2024 en is ook reeds in de kadernota 2026 verwerkt.	V	-10.000
Vanaf vorig jaar is een pilot buurtbemiddeling gestart met de verwachting dat de mediation kosten, na een goede opstart, lager zouden gaan uitvallen. Dit blijkt in het eerste half jaar 2025 niet het geval. Vanuit het sociale domein lopen er verschillende zware casuistiek waarvoor mediation nodig blijkt. Buurtbemiddeling bevindt zich ver voor een dergelijk traject. De verwachting is dat pas in 2026 een verlaging in uitgaven kan worden verwacht. De verwachting is een overschrijding van circa 10.000 in 2025.	N	10.000
Ter voorbereiding op het te actualiseren integraal veiligheidsplan 2025-2029 willen we gebruik maken van subjectieve en objectieve veiligheidscijfers vanuit diverse veiligheids thema's en ketenpartners. Deze input zal worden gebruikt voor de onderbouwing van het integraal veiligheidsplan. Kosten hiervan zijn € 10.000 eenmalig.	N	10.000
	N	*10.000*
Openbare ruimte en verkeer (lasten)		
Voor het bestrijden van onkruid mogen wij geen bestrijdingsmiddelen meer gebruiken, de kosten van branden en vegen liggen veel hoger. Vorig jaar is hier eenmalig € 45.000 verstrekt, dit bedrag is echter structureel noodzakelijk.	N	45.000
	N	*45.000*
Openbare ruimte en verkeer (baten)		
Er is een hogere opbrengst herstel straatwerk en leges telecom van € 30.000. Dit is een structureel effect uit de jaarrekening 2024 en is ook reeds in de kadernota 2026 verwerkt.	V	-30.000
Opbrengst lichtmastreclame en displays zijn hoger dan geraamd. Dit is een structureel effect uit de jaarrekening 2024 en is ook reeds in de kadernota 2026 verwerkt.	V	-13.000
De bijdrage provincie voor gladheidsbestrijding is niet opgenomen in onze begroting. Dit gaat om een bedrag van ongeveer € 10.000. Dit is een structureel effect uit de jaarrekening 2024 en is ook reeds in de kadernota 2026 verwerkt.	V	-10.000
De rente inkomsten van het zonnepark zijn lager dan geraamd. Dit is een structureel effect uit de jaarrekening 2024 en is ook reeds in de kadernota 2026 verwerkt.	N	24.640
	V	*-28.360*
Bouwen, wonen en ruimtelijke ontwikkeling en VTH (baten)		
Er zijn meer leges evenementenvergunning ontvangen in 2025, dus een eenmalig voordeel.	V	-30.000
Voor opbrengst verkoop groenstroken een structureel bedrag ramen van € 50.000. Dit is een structureel effect uit de jaarrekening 2024 en is ook reeds in de kadernota 2026 verwerkt.	V	-50.000
	V	*-80.000*

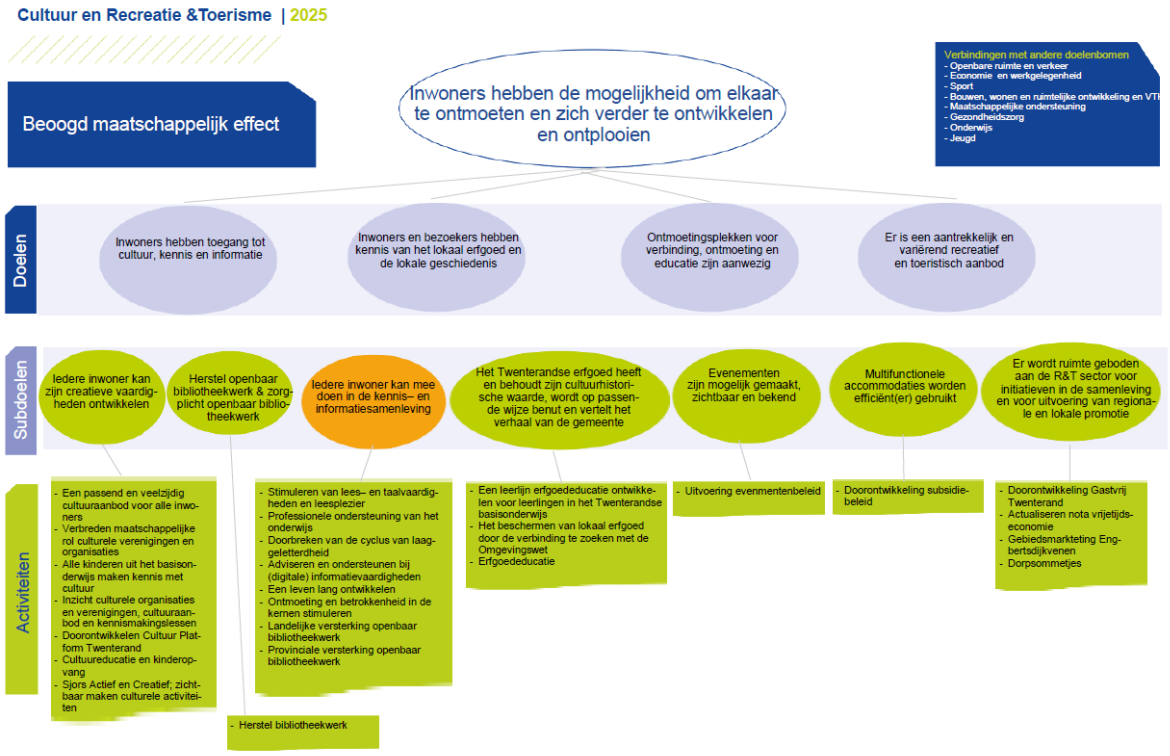
Programma Economie en vrijetijdsbesteding

Inleiding

Inleiding programma economie en vrijetijdsbesteding
Twenterand is een gemeente met een sterke werkmentaliteit en een bloeiend ondernemersklimaat, waar ook volop ruimte is voor ontspanning, cultuur, recreatie en sport – domeinen die niet alleen de leefbaarheid versterken, maar ook bijdragen aan economische vitaliteit. In het landelijk gebied pakken we, ondanks landelijke en provinciale onduidelijkheid en toenemende regeldruk, actief onze rol in de transitie naar een toekomstbestendig platteland, waarbij we inzetten op balans tussen natuur, landbouw en leefomgeving. Deze inleiding schetst in hoofdlijnen de belangrijkste ontwikkelingen binnen het programma, die samen de koers bepalen voor een vitaal en toekomstbestendig Twenterand.
In 2025 wordt, als onderdeel van de in november 2024 vastgestelde startnotitie Omgevingsvisie 2.0, gewerkt aan het verder concretiseren van de economische visie; deze visie maakt integraal deel uit van de omgevingsvisie en krijgt vorm via de ontwikkelingen en activiteiten die bijdragen aan de totstandkoming daarvan. De gemeente Twenterand hecht veel waarde aan regionale samenwerking, onder andere via de Agenda voor Twente, waarin overheid, ondernemers en onderwijs samenkomen. De evaluatie van deelname aan de Agenda voor Twente heeft geleid tot het besluit van de raad om de deelname in 2026 en 2027 voort te zetten.
In de regio West Twente, waar Twenterand deel van uit maakt, wordt de gebiedsgerichte aanpak voortgezet onder het programma Toekomst Voor Ons Platteland (TVOP), met een gezamenlijke visie en een intentieovereenkomst tussen gebiedspartijen. Samen met gemeenten wordt gewerkt aan nieuw beleid voor VAB en erventransitie, inclusief behoud van het concept ervencoach.
In samenwerking met gemeenten, provincie, Staatsbosbeheer en mogelijk het waterschap wordt gewerkt aan een breed gedragen gebiedsvisie voor Engbertsdijksvenen, met duidelijke afspraken over ontwikkelingsruimte en budget in een samenwerkingsovereenkomst. Combikansen worden meegenomen, maar kunnen pas worden uitgevoerd na definitieve besluiten en moeten aansluiten bij nieuwe inzichten over natuurbescherming.
In 2025 starten we twee culturele proeftuinen, de hiervoor beschikbare middelen uit 2024 blijven gereserveerd tot de uitvoering in 2026. Door personele wisselingen in de functie van de cultuurmakelaar is er vertraging in de uitvoering van het cultuurakkoord.
Er zijn middelen gereserveerd voor inclusieve speelvoorzieningen en een pumptrackbaan ter bevordering van sport en ontmoeting. De uitvoering van deze voorzieningen is vertraagd door afhankelijkheden in gebiedsinrichting en overleg met partners. Voor de pumptrackbaan wordt aanvullende financiering gezocht om beter aan te sluiten bij de wensen van verschillende doelgroepen. De voorzieningen worden ontwikkeld als inclusieve ontmoetingsplekken die bijdragen aan sociale participatie en gezonde leefstijl.
Twenterand blijft investeren in een toekomstbestendige leefomgeving, waarin ruimte is voor ontwikkeling, samenwerking en inclusie. Ondanks vertragingen in uitvoering en externe onzekerheden, zetten we stappen in gebiedsgerichte transities, culturele initiatieven en sportieve voorzieningen. Door samen te werken met regionale partners en gebruik te maken van aanvullende financieringsmogelijkheden, blijven we bouwen aan een vitale gemeente.

Doelenboom Cultuur en Recreatie & Toerisme

Doelenboom

Beoogd maatschappelijk effect

De leefbaarheid en individuele ontmoeting, ontwikkeling en ontplooiing is toegenomen

Doel: Inwoners hebben toegang tot cultuur, kennis en informatie

Hieronder wordt verstaan fysieke ontmoetingsplekken zoals CCK2, De Klaampe, Het Punt en dergelijke, maar ook digitale ontmoetingsplekken.

Doel: Inwoners en bezoekers hebben kennis van het lokaal erfgoed en de lokale geschiedenis

Doel: Ontmoetingsplekken voor verbinding, ontmoeting en educatie zijn aanwezig

Doel: Er is een aantrekkelijk en variërend recreatief en toeristisch aanbod

Recreatief en toeristisch aanbod bevat verblijfsrecreatie maar ook de dagrecreatieve voorzieningen. Gastvrij Twenterand werkt voor en met de recreatieve ondernemers in Twenterand. Marketing Oost verzorgt de promotie van Twente.

Subdoel: Iedere inwoner kan zijn creatieve vaardigheden ontwikkelen

Activiteiten

- Uitvoering Cultuurakkoord

Omschrijving

In het jaar 2024 hebben we samen met culturele en maatschappelijke organisaties van gedachten gewisseld over de toekomst van cultuur. Op basis van deze inbreng is het de bedoeling om in 2025 met twee proeftuinen te starten (communicatie cultuur en vernieuwende lokale culturele programmering). Hierover zijn wij ook in gesprek met onze culturele partners. Dit proces willen wij zorgvuldig doorlopen en dit kost tijd en aandacht. De verwachting is dat wij hier meer tijd voor nodig hebben en dat wij de eenmalig totaal beschikbare gelden uit 2024 (ad. € 50.000) vanuit de algemene risico reserve in 2026 gaan inzetten.

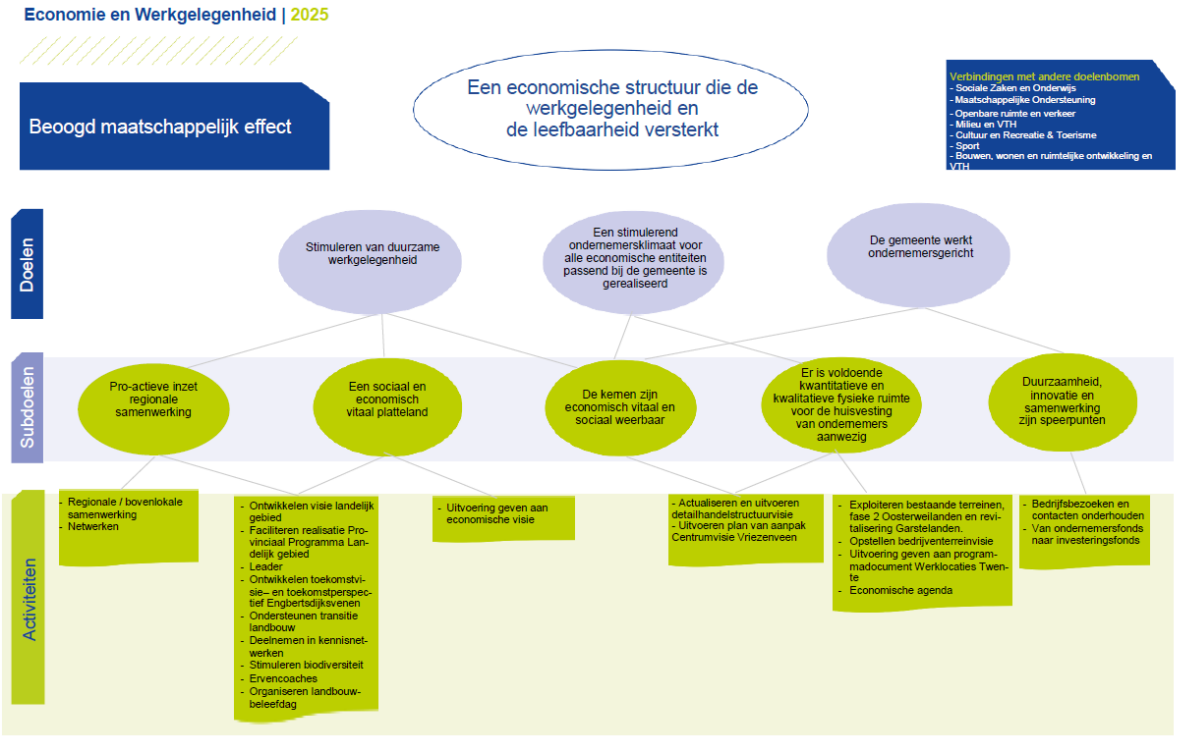
- Extra impuls cultuurmakelaar

Omschrijving

We hebben opnieuw voor twee jaar provinciale subsidie ontvangen voor de cultuurmakelaar (2025 en 2026). Vanwege pensionering van de huidige cultuurmakelaar in 2025 is een nieuwe cultuurmakelaar geworven. Deze functie komt echter weer vacant waardoor we opnieuw een cultuurmakelaar moet werven. Dit betekent vertraging in het proces rondom de uitvoering van het cultuurakkoord.

Doelenboom Economie en werkgelegenheid

Doelenboom

Beoogd maatschappelijk effect

Een economische structuur die ondernemerschap, werkgelegenheid , bestaanszekerheid en daarmee de leefbaarheid versterkt.

Doel: Stimuleren van duurzame werkgelegenheid

Samen met sociaal domein de werkgelegenheid in Twenterand stimuleren en nog meer de verbinding zoeken tussen economie, een inclusieve arbeidsmarkt en arbeidsparticipatie en onderwijs.

Doel: Een stimulerend ondernemersklimaat voor alle economische entiteiten passend bij de gemeente is gerealiseerd

Economische entiteiten betreffen alle ondernemersvormen, zowel commerciële als niet-commerciële bedrijven, zowel in de kernen , op de bedrijventerreinen, als in het buitengebied. Met passend bij de gemeente wordt bedoeld dat het past bij de wensen die de ondernemer in Twenterand heeft.

Doel: De gemeente werkt ondernemersgericht

Dit betekent actief informatie/kennis/ervaringen en dergelijke ophalen bij en delen met ondernemers ten behoeve van (beleids)ontwikkeling.

Subdoel: Een sociaal en economisch vitaal platteland

Activiteiten

- Ondersteunen transitie landbouw

Omschrijving

Voortgang beëindigingsregeling veehouderij-locatie (LBV)
Door de aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt op gebied van Ruimtelijke Ordening (RO) is het niet gelukt om een fulltime ervaren RO-adviseur agrarisch aan te trekken voor de uitvoering van de LBV-trajecten. In plaats daarvan is een parttime kracht ingehuurd. Hierdoor vallen de loonkosten in 2025 circa € 55.000 lager uit dan eerder begroot (inkomsten van het rijk zijn ook lager, dus budgettair neutraal).
De landelijke beëindigingsregeling (LBV) is inmiddels formeel gesloten. In totaal hebben zich binnen onze gemeente zes agrarische ondernemers aangemeld.
De afhandeling van de LBV-trajecten vergt een langdurig en zorgvuldig proces. Begeleiding vanuit de gemeente is hierin essentieel, met name op het gebied van ruimtelijke ordening in afstemming met vergunningverlening. Het Rijk heeft aangekondigd dat er aanvullende of nieuwe regelingen in ontwikkeling zijn. De verwachting dat hierover in de tweede helft van 2025 of in de eerste helft van 2026 meer bekend zal komen.
Indien deze nieuwe regelingen uitblijven, dan zal - gezien het aantal lopende LBV trajecten - de inzet van de ingehuurde medewerker na 1,5 jaar worden beëindigd. De inzet blijft daarmee budgetneutraal. Mochten er wel nieuwe regelingen worden geïntroduceerd, dan zal tijdig worden verkent of en hoe aanvullende inzet noodzakelijk is.

- Faciliteren realisatie Programma Landelijk gebied

Omschrijving

Door het schrappen van het Nationaal Programma Landelijk Gebied is ook het Provinciaal Programma Landelijk Gebied beëindigd, maar provincie Overijssel gaat verder met de aanpak onder de naam 'Toekomst Voor Ons Platteland (TVOP), zij het met minder middelen. De gebiedsgerichte aanpak West Twente, waar Twenterand deel van uitmaakt, gaat door onder TVOP met een gebiedsinventarisatie en gezamenlijke visie voor het landelijk gebied. Naar verwachting zullen de verbonden gebiedspartijen een intentieovereenkomst tekenen, waarin zij verklaren samen te willen werken aan de opgaven van het landelijk gebied. Samen met West Twentse gemeenten werken we aan nieuw Vrijkomende Agrarische Bebouwing (VAB)- en erventransitiebeleid, passend bij de provinciale subsidieregeling die samenwerking stimuleert.

- Ervencoaches

Omschrijving

Het concept ervencoach blijft bestaan, omdat Sociaal Economisch Begeleiders (SEB-ers) vanuit het Rijk niet alle doelgroepen bedienen. Het is nog niet duidelijk hoe de financiering hiervoor geregeld zal worden.

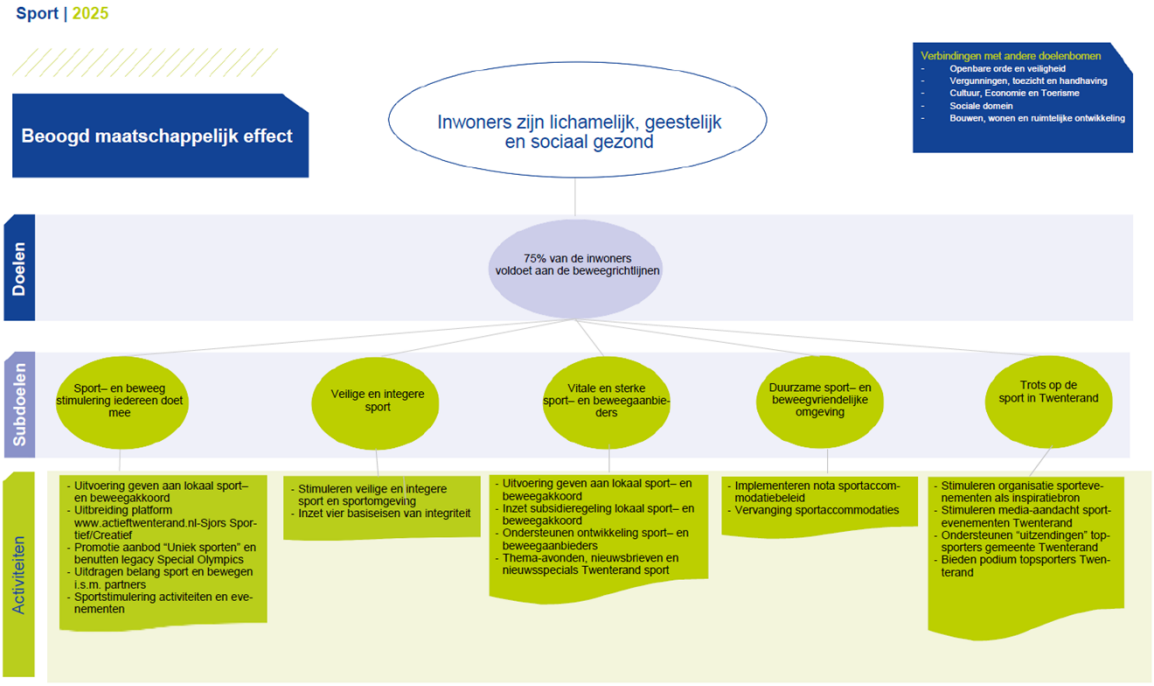
- Ontwikkelen toekomstvisie- en toekomstperspectief Engbertsdijkvenen

Omschrijving

De gebiedsvisie voor Engbertsdijksvenen wordt samen met twee andere gemeenten, de provincie, Staatsbosbeheer en mogelijk het waterschap opgesteld, om te komen tot een breed gedragen en uitvoerbare visie. Vooraf willen we duidelijke afspraken maken over ontwikkelingsruimte en budget, vast te leggen in een samenwerkingsovereenkomst die eind 2025 gereed moet zijn, zodat begin 2026 gestart kan worden met de visie, waarvoor al middelen zijn gereserveerd. De zogenoemde combikansen worden meegenomen in dit traject, maar kunnen pas worden uitgevoerd na onherroepelijke projectbesluiten en moeten worden aangepast aan nieuwe inzichten over natuurbescherming, waardoor vooral aan de randen van het gebied ruimte is voor ontwikkeling.

Doelenboom Sport

Doelenboom

Beoogd maatschappelijk effect

Inwoners zijn lichamelijk, geestelijk en sociaal gezond

Doel: 75% van de inwoners sport en beweegt

Hoe vitaler iemand is, hoe groter de kans dat diegene kan deelnemen in de maatschappij en zelfstandig thuis kan blijven wonen.
De overheid wil dat 75% van de Nederlandse bevolking in 2040 aan de Beweegrichtlijnen voldoet. Dit verkleint de kans op lichamelijke en mentale gezondheidsproblemen. Dat staat in het Nationaal Preventieakkoord. De gemeente Twenterand onderschrijft deze ambitie op weg naar een samenleving waarin minimaal 75% van de Twenteranders uit alle lagen van de bevolking voldoet aan de landelijk vastgestelde beweegrichtlijnen. We zetten hierbij sport in als middel in samenwerking met aanpalende domeinen zoals onderwijs, zorg en welzijn en het overkoepelende plan "Gezond en Actief Leven Aanpak". De onderzoeken naar sport- en beweeggedrag waar we als gemeente Twenterand gebruik van maken worden uitgevoerd door de CBS/RIVM-VWS, GGD, het Kenniscentrum Sport & Bewegen en NOC*NSF.
De metingen uit 2022 laten landelijk gezien het volgende beeld zien:

	Sportdeelname 1x of vaker per week (*1)	Beweegrichtlijnen (*2)
4 - 11 jaar	58%	57%
12 - 17 jaar	72%	33%
18 - 64 jaar	54%	46%
65+	39%	38%

*1 = Cijfers en feiten sport en bewegen | Loketgezondleven.nl
*2 = Beweegrichtlijnen | Sport en bewegen in cijfers
Noot: Betreffende onderzoeksorganisaties willen we betrekken om toekomstgericht ook de cijfers lokaal voor de gemeente Twenterand weer te geven.

Subdoel: Sport- en beweegstimulering, iedereen doet mee

Activiteiten

- Ontwikkeling 2 van de 4 inclusieve speeltuinen

Omschrijving
Naar aanleiding van het coalitieakkoord krijgen alle kernen een inclusieve speeltuin; realisatie in 2025 lukt echter niet voor Vroomshoop en Den Ham. Den Ham is dit gekoppeld aan de inrichting van de Roelofsbrink, zie aangenomen motie 2025-m27. Nu duidelijk is dat deze locatie wordt ingevuld met groen én een inclusieve speeltuin, kunnen concrete plannen worden uitgewerkt. In Vroomshoop lopen de gesprekken met Mijande Wonen nog over het Flierpark.

Subdoel: Duurzame sport- en beweegvriendelijke omgeving

Activiteiten

- Ontwikkeling pumptrackbaan

Omschrijving
Er zijn middelen gereserveerd voor een pumptrackbaan om sport en bewegen voor iedereen mogelijk te maken. De pumptrackbaan (motie 2024-M17) wordt in 2025 nog niet gerealiseerd. In samenwerking met Stichting Sportfietsen is vastgesteld dat het huidige budget slechts toereikend is voor een basisbaan, waarmee niet wordt voldaan aan de opgehaalde wensen. Er wordt daarom een LEADER-subsidie aangevraagd voor uitbreiding en programmering voor meerdere doelgroepen. Op die manier kan het gebruik van de pumptrack worden geborgd voor verschillende doelgroepen, en wordt de baan niet alleen een sportieve voorziening, maar ook een plek voor ontmoeting, ontwikkeling en inclusieve sportparticipatie.

Verklaring verschillen Economie en vrijetijdsbesteding

Verklaring verschillen Economie en vrijetijdsbesteding

Programma Economie en vrije tijdsbesteding		
Lasten		
Doelenboom Cultuur en Recreatie en Toerisme		0
Doelenboom Economie en werkgelegenheid		0
Doelenboom Sport	N	108.750
	N	108.750
Baten		
Doelenboom Cultuur en Recreatie en Toerisme		0
Doelenboom Economie en werkgelegenheid		0
Doelenboom Sport		0
		0
Totaal programma Economie en vrije tijdsbesteding	N	108.750

Toelichting bedragen programma Economie en vrije tijdsbesteding		
Sport (lasten)		
Door sloop van het oude zwembad moesten plannen, tekeningen vluchtroutes worden aangepast. Ook een verplichte RI&E moet worden opgesteld. Eenmalig extra kosten van € 10.000.	N	10.000
In de sporthal Weemelanden zijn de basketbalborden afgekeurd. Daar deze niet meer gebruikt mogen worden, zijn nieuwe aangeschaft.	N	10.000
De OZB kosten van het nieuwe zwembad zijn hoger dan geraamd door een hogere waarde. Voor de gemeente is dit een hogere inkomst (budgettair neutraal). Dit is een structureel effect uit de jaarrekening 2024 en is ook reeds in de kadernota 2026 verwerkt.	N	50.000
In 2025 zijn nog nota's van het onderhoudscontract 2024 ontvangen inzake het nieuwe zwembad. Dit veroorzaakt in 2025 een eenmalige overschrijding doordat de nota's onderhoudscontract over 2025 ook geboekt moeten worden.	N	35.000
Algemeen Onderhoud van zwembad de Zandstuve valt hoger uit door verplichte controles en handelingen vanuit de nieuwe Omgevingswet voor de machinekamer (moet door een extern bedrijf uitgevoerd worden). Dit is een structureel nadeel en zal meegenomen worden in de begroting 2026 en verder.	N	7.500
Er een eenmalige bijdrage van € 12.000 gedaan aan VV Den Ham t.b.v. de verbouw van de terreinonderhoudsruimte. Dit was niet geraamd.	N	12.000
De gemeentelijke bijdrage op sportbeleid is te hoog geraamd, derhalve een bijstelling van de begroting met € 15.750. Dit is een structureel effect uit de jaarrekening 2024 en is ook reeds in de kadernota 2026 verwerkt.	V	-15.750
	N	*108.750*

Bedrijfsvoering

Inleiding Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering gaat over de werking van onze gemeente, toegelicht op drie gebieden:
1. Onze dienstverlening aan inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties,
2. Onze bedrijfsvoering bestaand uit het verzorgen van randvoorwaardelijke zaken, van informatie en van advies.
3. Onze griffie die de raad ondersteunt en adviseert ten behoeve van een hoogwaardige kwaliteit van bestuurlijke besluitvorming. Dienstverlening wordt hieronder toegelicht.

Op het gebied van bedrijfsvoering is in deze bestuursrapportage weinig anders te melden dan tussentijdse verkiezingen. Daarnaast lichten we de ontwikkeling van de algemene uitkering en de salarissen toe.

Dienstverlening

Verkiezingen, organiseren Tweede kamer verkiezingen
In verband met de val van ons kabinet staan op 29 oktober de verkiezingen gepland. Voor 2025 is er geen bedrag voor verkiezingen begroot. We schatten dat de kosten ongeveer gelijk zijn aan die van de vorige verkiezingen. Daarom stellen we voor een bedrag van € 80.000 te ramen voor de verkiezingen 2025. Tot op heden is niet bekend of er een bijdrage komt van het rijk.

Algemene uitkering

De meicirculaire 2025 bevestigt grotendeels het beeld uit de Voorjaarsnota. De ravijnjaren vanaf 2026 zijn met 2 jaar opgeschoven naar 2028 en verder, waarbij voor Twenterand de eerste gevolgen al in 2027 zichtbaar zijn. Dit blijkt ook uit de doorgerekende saldo's van de kadernota 2026.
Naast de onzekerheden rondom de ravijnjaren zorgt de val van het kabinet ook voor nieuwe onzekerheden. Aangezien het kabinet demissionair is, worden naar verwachting voorlopig geen nieuwe beleidsmaatregelen getroffen. Dit betekent dat gemeenten in de komende periode moeten blijven handelen binnen de bestaande financiële kaders.

Het effect van de algemene uitkering voor 2025 bedraagt bijna € 1.220.000 positief en wordt veroorzaakt door onder andere het accres. Dit is de jaarlijkse toe- of afname van het gemeentefonds.

Salarissen

In 2025 is een akkoord gesloten inzake de nieuwe CAO voor gemeenteambtenaren. Per 1-4-2025 is er een verhoging van 2% en per 1-10-2025 een verhoging van 1,85%. In de begroting 2025 was een hogere salarisstijging geraamd (stijging over een heel jaar berekend). Hierdoor is er een voordeel op salarissen van € 380.000.

Verklaring verschillen Bedrijfsvoering

Verklaring verschillen Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering		
Lasten		
Dienstverlening	N	80.000
Bedrijfsvoering	V	-2.506.494
- stijging lasten 2024	V	-2.426.494
Baten		
Dienstverlening		0
Bedrijfsvoering	V	-1.494.885
	V	-1.494.885
Totaal bedrijfsvoering	V	-3.921.379

Toelichting bedragen Bedrijfsvoering		
Dienstverlening (lasten)		
In verband met de val van het kabinet staat op 29 oktober de verkiezingen gepland. Voor 2025 is er geen bedrag voor verkiezingen begroot. Gezien de kosten van voorgaand jaar, stellen we voor hiervoor een bedrag van € 80.000 te ramen.	N	80.000
		80.000
Bedrijfsvoering (lasten)		
Salarissen raad zijn te hoog geraamd in de begroting, deze worden derhalve in 2025 en verder geraamd conform de werkelijke kosten.Dit is een structureel effect uit de jaarrekening 2024 en is ook reeds in de kadernota 2026 verwerkt.	V	-41.000
Bestuurlijke samenwerking, bv. bijdrage VNG bijdrage en bijdrage P-10 zijn te laag opgenomen in de begroting, derhalve een bijstelling van € 15.000. Dit is een structureel effect uit de jaarrekening 2024 en is ook reeds in de kadernota 2026 verwerkt.	N	15.000
Abonnementen zijn hoger dan geraamd vanwege de overstap van NotuBiz naar Companywebcast voor de uitzendingen. Hierdoor zijn er tijdelijk dubbele lasten.	N	13.900
Lagere salariskosten B&W door 1 wethouder minder juni 2025 t/m maart 2026.	V	-58.800
Er zijn onderzoeken uitgevoerd door een extern bureau die niet geraamd waren. Dit geeft een eenmalige overschrijding van het adviesbudget in 2025.	N	40.000
Er is een nieuwe aanbesteding van de arbodienst geweest. De kosten van de arbo stijgen hierdoor structureel met € 15.000. Dit bedrag zal meegenomen worden in de begroting 2026 e.v.	N	15.000
De CAO van het personeel is vastgesteld en is lager dan het percentage waar in de begroting mee gerekend is. Dit levert een structureel voordeel op op de salarispost. Dit bedrag zal ook meegenomen worden in de begroting 2026 e.v.	V	-380.000
Er is een positieve afrekening 2024 op gemeenschappelijke regelingen geweest. Deze is verantwoord in 2025, dus een eenmalig voordeel.	V	-100.000
Taakmutaties en decentralisatieuitkeringen zijn conform kadernota aangepast aan de circulaire. Naast het bedrag dat genoemd is in de kadernota komt er nog ruim 8 ton extra binnen als taakmutatie voor sociaal domein. Deze bedragen zijn al reëel geraamd in onze begroting. Dit levert nu dus een (extra) voordeel op.	V	-2.010.594
		-2.506.494
Bedrijfsvoering (baten)		
De OZB opbrengsten zijn hoger dan geraamd. Dit werkt door naar 2026 en latere jaren. Hier tegenover staan wel hogere kosten ozb van het nieuwe zwembad, deze vallen gedeeltelijk weg tegen deze hogere opbrengsten. Dit is een structureel effect uit de jaarrekening 2024 en is ook reeds in de kadernota 2026 verwerkt.	V	-150.000
Jaarlijks ontvangen we extra financiële opbrengsten, die niet geraamd zijn. We stellen dan ook voor om hiervoor een bedrag van € 100.000 te ramen.Dit is een structureel effect uit de jaarrekening 2024 en is ook reeds in de kadernota 2026 verwerkt.	V	-100.000
Er wordt meer toeristenbelasting ontvangen dan geraamd. De begroting wordt met € 25.000 bijgesteld. Dit is een structureel effect uit de jaarrekening 2024 en is ook reeds in de kadernota 2026 verwerkt.	V	-25.000
Effect algemene uitkering, conform raadsbrief over de meicirculaire 2025	V	-1.219.885

Bedrijfsvoering		
	V	- 1.494.885

Projecten

Project Zwembad Vriezenveen

De oude Stamper is inmiddels volledig gesloopt. De naastgelegen sporthal is zodanig verbouwd dat deze nu zelfstandig kan functioneren. De projectorganisatie richt zich momenteel op het afronden van de laatste opleverpunten van het zwembad. Deze werkzaamheden worden bewust tijdens de bouwvak uitgevoerd, om overlast voor bezoekers tot een minimum te beperken.

Project herinrichting gemeentehuis

In januari 2025 zijn de voorbereidende werkzaamheden voor de verbouwing van het gemeentehuis gestart. De feitelijke bouwwerkzaamheden zijn in februari van start gegaan. De bouwwerkzaamheden zijn in volle gang. Fase 1 is op 30 juni jl. opgeleverd, iets later dan gepland. De vertraging werd veroorzaakt door extra tijd die nodig was voor materiaalinkoop, technische werkvoorbereiding en leveringsproblemen bij de leverancier van de glazen puien. Als gevolg van deze verschuivingen schuift de eindoplevering van het vernieuwde gemeentehuis enkele maanden op. De oplevering staat nu gepland voor de zomer van 2026.

Sportcomplex Het Midden

Het participatietraject met de gebruikers is momenteel in volle gang. Parallel hieraan is een programma van eisen opgesteld, dat als basis dient voor de verdere uitwerking van het project. De aanbestedingsprocedure voor het aanstellen van een Total Engineer (architect) is inmiddels gestart. Op 3 november 2025 (Q4) vindt een raadsinformatiebijeenkomst plaats, waarin de gemeenteraad wordt bijgepraat over de stand van zaken. In het eerste kwartaal van 2026 zal, op een nog nader te bepalen datum, een voorstel ter besluitvorming aan de raad worden voorgelegd.

Grondbedrijf

Grondbedrijf

Op het Mozaïek zijn in het vorige jaar de laatste vier kavels in de verkoop gezet, waarop genoeg interesse kwam. Deze zijn na loting in optie gegeven. Op het moment zijn drie van de vier kavels ook definitief verkocht. Er is ook doorgewerkt om het laatste gedeelte woonrijp te maken. In Zuidmaten Oost is de langslepende beroepsprocedure afgerond. Daarmee kon het afgelopen half jaar worden gewerkt aan onder meer het voorbereiden van de verkoopprocedure. De kavels staan sinds kort in de verkoop en de interesse lijkt wederom groot.
De grond ten behoeve van het project Westerbouwlanden Noord is middels een aanbesteding in de markt gezet. De vraag richt zich op realisatie van een gemêleerde woonwijk waarin plek komt voor ca. 100 woningen. Dit proces bevindt zich momenteel in de inschrijvingsfase waarin 5 partijen zijn geselecteerd en uitgenodigd tot het maken van een inschrijving. De verwachting is dat aan het einde van het jaar bekend kan worden gemaakt aan welke partij dit wordt gegund.
In Vriezenveen Zuid is met name tijd gestoken in het voorbereiden van de plannen. Zo wordt er onderzoek gedaan naar milieueffecten van de plannen en zijn de locaties ingemeten. Ook is toegewerkt naar een stedenbouwkundig plan voor de drie deelprojecten. Voor de locaties van alternatieve woonvormen en wonen in het groen zijn ook al de eerste schetsen besproken op bewonersavonden.

Financiële positie en ontwikkeling

Financiële positie en ontwikkeling

Dit hoofdstuk bevat het financiële rapportagedeel van deze berap. Onderstaand worden de afwijkingen per programma aangegeven, alsmede de uitkomsten hiervan voor de resultaatbestemming. Tot slot wordt een toelichting gegeven, waarin per programma de verschillende mutaties nader worden verklaard.

Overzichten baten en lasten per programma

	Lasten	Baten
Programma Sociaal Domein		
Mutaties Berap 2025:	8.080.564	-8.615.281
Programma Ruimte		
Mutaties Berap 2025:	4.827.138	-3.626.672
Programma Economie en vrije tijdsbesteding		
Mutaties Berap 2025:	1.552.682	-323.232
Bedrijfsvoering		
Mutaties Berap 2025:	-1.281.575	-1.367.247
Totaal	**13.178.809**	**-13.932.432**
Resultaat voor bestemming		-753.623

Resultaatbestemming

	Storting	Onttrekking
Mutaties Berap 2025	2.657.396	-3.756.762
Begroting 2025 geactualiseerd n.a.v. Berap 2025	2.657.396	-3.756.762

Resultaat voor bestemming	V	-753.623
Berap: mutaties reserves	V	-1.099.366
Resultaat na bestemming	V	-1.852.989

Resultaatbestemming

Het inzichtelijk maken van deze regelgeving voor wat betreft de resultaatbestemming is door ons opgenomen onder het financiële overzicht "baten en lasten per programma". Zoals uit het betreffende overzicht blijkt, sluit de begroting 2025 (geschoond van stortingen in en onttrekkingen aan reserves) na deze berap € 1.852.989 voordeliger.

Toelichting overzicht 'baten en lasten per programma'

Berekening:		
- stijging lasten 2025	N	13.178.809
- stijging baten 2025	V	- 13.932.432
- resultaat voor bestemming	N	-753.623

Budgettaire ontwikkelingen

De Berap van 2025 betreft de periode tot 1 augustus 2025, en neemt de verschillen en ontwikkelingen mee, welke door de afdelingen zijn opgemerkt. Een aantal verschillen resulteert in mee- en tegenvallers. Deze worden onderstaand genoemd.

Programma 1 Sociaal Domein

Lasten		
Doelenboom Sociale zaken	V	-75.000
Doelenboom Maatschappelijke ondersteuning	N	375.000
Doelenboom Gezondheidszorg		0
Doelenboom Onderwijs	N	41.000
Doelenboom Jeugd	N	2.110.000
	N	2.451.000

Baten		
Doelenboom Sociale zaken		0
Doelenboom Maatschappelijke ondersteuning	V	-438.000
Doelenboom Gezondheidszorg		0
Doelenboom Onderwijs		0
Doelenboom Jeugd		0
	V	-438.000

Totaal Programma Sociaal Domein	N	**2.013.000**

Programma 2 Ruimte

Lasten		
Doelenboom Openbare orde en veiligheid	N	10.000
Doelenboom Openbare ruimte en verkeer	N	45.000
Doelenboom Duurzaamheid, Milieu en VTH		0
Doelenboom Bouwen, wonen en ruimtelijke ontwikkeling en VTH		0
	N	55.000

Baten		
Doelenboom Openbare orde en veiligheid		0
Doelenboom Openbare ruimte en verkeer	V	-28.360
Doelenboom Duurzaamheid, Milieu en VTH		0
Doelenboom Bouwen, wonen, ruimtelijke ontwikkeling en VTH	V	-80.000
	V	-108.360

Totaal Programma Ruimte	V	**-53.360**

Programma 3 Economie en vrije tijdsbesteding

Lasten		
Doelenboom Cultuur en Recreatie en Toerisme		0
Doelenboom Economie en werkgelegenheid		0
Doelenboom Sport	N	108.750
	N	108.750

Baten		
Doelenboom Cultuur en Recreatie en Toerisme		0
Doelenboom Economie en werkgelegenheid		0

Berekening:		
Doelenboom Sport		0
		0
Totaal Programma Economie en vrije tijdsbesteding	N	**108.750**

Bedrijfsvoering

Lasten

Dienstverlening	N	80.000
Bedrijfsvoering	V	-2.506.494
	V	-2.426.494

Baten

Dienstverlening		0
Bedrijfsvoering	V	-1.494.885
	V	-1.494.885
Totaal bedrijfsvoering	V	**-3.921.379**

Resultaatbestemming

Storting reserve		2.657.396
Onttrekking reserve		-3.756.762
		-1.099.366

Berap 2025:		
Programma Sociaal Domein	N	2.013.000
Programma Ruimte	V	-53.360
Programma Economie en vrije tijdsbesteding	N	108.750
Bedrijfsvoering	V	-3.921.379
Totaal voordeel Berap 2025	V	**-1.852.989**

Budgettair neutrale ontwikkelingen

Budgettair neutrale ontwikkelingen

Net als voorgaand jaar worden in deze bestuursrapportage ook wijzigingen voorgesteld die geen financieel effect hebben (budgettair neutraal). Hierbij valt te denken aan de verwerking van de specifieke rijksbijdrage voor de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne. Voorheen werden deze bedragen toegelicht bij de jaarrekening.
Vanwege de rechtmatigheidsverantwoording (begrotingscriterium) worden deze nu administratief begroot op zowel de inkomstenkant als uitgavenkant.

Berekening:		
- stijging lasten 2025	N	12.990.553
- stijging baten 2025	V	-11.891.187
- verrekening met reserve		-1.099.366
- resultaat voor bestemming		0

Budgettaire neutrale ontwikkelingen

Onderstaande verschillen hebben geen financieel effect, maar zorgen wel voor een uitzetting van de begroting aan zowel de baten als de lasten kant.

Programma 1 Sociaal Domein

Lasten		
Doelenboom Sociale zaken	N	5.496.372
Doelenboom Maatschappelijke ondersteuning	V	-305.463
Doelenboom Gezondheidszorg	N	428.655
Doelenboom Onderwijs	N	5.000
Doelenboom Jeugd	N	5.000
	N	5.629.564

Baten		
Doelenboom Sociale zaken	V	-7.723.510
Doelenboom Maatschappelijke ondersteuning	V	0
Doelenboom Gezondheidszorg	V	-428.655
Doelenboom Onderwijs	V	-25.116
Doelenboom Jeugd	V	0
	V	-8.177.281

Verrekening met reserve	N	2.547.717
Totaal Programma Sociaal Domein	V	**0**

Programma 2 Ruimte

Lasten		
Doelenboom Openbare orde en veiligheid		0
Doelenboom Openbare ruimte en verkeer	N	279.016
Doelenboom Duurzaamheid, Milieu en VTH	N	3.915.561
Doelenboom Bouwen, wonen en ruimtelijke ontwikkeling en VTH	N	577.561
	N	4.772.138

Baten		
Doelenboom Openbare orde en veiligheid		0
Doelenboom Openbare ruimte en verkeer	V	-48.751
Doelenboom Duurzaamheid, Milieu en VTH	V	-3.469.561
Doelenboom Bouwen, wonen en ruimtelijke ontwikkeling en VTH	V	0
	V	-3.518.312

Verrekening met reserve	V	-1.253.826
Totaal Programma Ruimte	V	**0**

Budgettair neutrale ontwikkelingen

Programma 3 Economie en vrije tijdsbesteding		
Lasten		
Doelenboom Cultuur en Recreatie en Toerisme	N	964.478
Doelenboom Economie en werkgelegenheid	N	47.500
Doelenboom Sport	N	431.954
	N	1.443.932
Baten		
Doelenboom Cultuur en Recreatie en Toerisme	V	-295.878
Doelenboom Economie en werkgelegenheid	N	1.400
Doelenboom Sport	V	-28.754
	V	-323.232
Verrekening met reserve	V	-1.120.700
Totaal Programma Economie en vrije tijdsbesteding	V	**0**

Bedrijfsvoering		
Lasten		
Dienstverlening		0
Bedrijfsvoering	N	1.144.919
	N	1.144.919
Baten		
Dienstverlening	N	421.074
Bedrijfsvoering	V	-293.436
	N	127.638
Verrekening met reserve	V	-1.272.557
Totaal bedrijfsvoering	V	**0**

De budgettair neutrale ontwikkelingen betreffen de volgende zaken:
Mutatie reserves:
* Meerjarig onderhoud:. Deze worden gedekt door de reserve groot onderhoud gebouwen. Het gaat om een bedrag van bijna €1,3 miljoen en gaat over alle programma's heen.
* Vanuit de meicirculaire zijn er enkele taakmutaties of IU/DU-middelen overgeheveld naar de daarvoor bedoelde budgetten: €5.000 voor kinderopvang pleegouders, €83.000 voor alleenverdienersproblematiek, €29.000 voor IBO-middelen voor problematische schulden en bijna €210.000 voor kosten omgevingswet.
* In de Algemene Risico Reserve zat nog een bedrag voor eenzaamheid. Conform het bestedingsplan voor 2025 is er €30.000 onttrokken om de plannen uit te voeren.
* In het kader van organisatieontwikkeling is er bijna € 500.000 geraamd voor bv. hybride werken en vitaliteit. Dit bedrag wordt onttrokken uit de reserve personeel.
* Voor het programmaplan Wonen is er bijna €370.000 onttrokken voor de plannen in 2025. €340.000 komt uit de reserve personeel en €30.000 uit de reserve coalitieakkoord.
* Uit het saldo van de jaarrekening 2022 is €500.000 gereserveerd voor intiatieven duurzame maatregelen. Dit is voor onderzoek naar windenergie, waterstof en energiehubs. Dit bedrag is in 2024 in de begroting opgenomen. Uitgaven zijn in € 54.000. Dit bedrag komt ten laste van de Algemene Risico Reserve.
* In 2024 is de verkoop van de aandelen Twence afgerond. Het dividend Twence voor 2025 is hierbij verwerkt de afkoopsom, waardoor wij per 2025 geen dividend meer ontvangen. Hier was is de begroting geen rekening mee gehouden (pas vanaf 2026), waardoor in 2025 éénmalig een bedrag van € 346.000 uit de reserve kapitaallasten (Twence) wordt onttrokken.
* In de jaarrekening 2024 zijn enkele posten onderschreden en in de Algemene Risico Reserve gestort, omdat de uitgaven in 2025 komen. Deze worden nu onttrokken. Het gaat bijvoorbeeld om onderhoud wegen en ICT hardware.

Overige mutaties:
* Vluchtelingen Oekraïne / Asielzoekers / Camping Hammerhorst / Inburgering: zowel de begrote baten als de lasten zijn bijgesteld naar het niveau conform de laatst bekende cijfers. Het gaat hierbij om een ophoging van de baten van €6,8 miljoen en bijna €100.000 voor de huuropbrengst van de camping. Het restant van bijna €2,4 miljoen is verrekend met de algemene risico reserve.
* De Brede Spuk GALA is bijgesteld naar aanleiding van de meest recente informatie.
* Verder zijn er over de programma's heen nog een aantal technische correcties geweest i.v.m. de overheveling van budgetten naar het juiste programma.
* Voor de specifieke uitkeringen CDOKE, SMP, BAS, onderwijsroute en lokale aanpak isolatie zijn de baten en lasten gelijkgesteld aan de huidige stand van zaken.
* Er was een stelpost opgenomen voor de stijgende energieprijzen in combinatie met een nieuw contract en aanbesteding. Deze stelpost is nu verdeeld over de diverse posten..